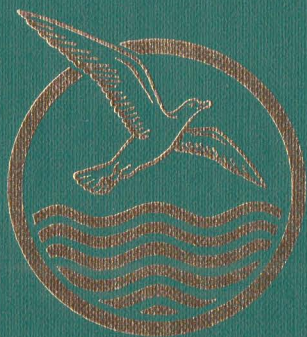

ІВ. КМЕТА-ІЧНЯНСЬКИЙ

КРИЛА НАД МОРЕМ...

IVAN KMETA-ECZNYANSKY

WINGS OVER THE SEA

POETRY IN UKRAINIAN, LYRICS

Cover and Chapter Illustrations by Artist W. Doroshenko

Type Set by L. T. Donczuk

1 9 7 0

UKRAINIAN WRITERS' ASSOCIATION IN EXILE

ІВ. КМЕТА-ІЧНЯНСЬКИЙ

КРИЛА НАД МОРЕМ...

Об'єднання Українських Письменників
«СЛОВО»

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

1970

diasporiana.org.ua

Обкладинка роботи мистця Василя Дорошенка

Тираж – 1000

Друкувала Лариса Дончук

*****

ІЗ ЦИКЛУ "Є ЩАСТЯ В ПОЕТА..."

*" Майбутнє нам не угадати,
Що в душах вродить наше слово, —
Та співчуття для нас готове,
Приходить, наче благодать."*

Ф.І.Т.

ЩАСТЯ...

В тім правда: є щастя над щастям в поета...
Не промені слави. Кохання медове.
А Музині роди: слів – зір для планети.
Вони його щастя. Лиш Слово...

ПОКЛОН

Не одна, дочко Музи, пливла ти
Проти хвиль... Все сама проти всіх.
Хоч сумна – та купалась в росі,
Мисль ловила сріблясту – багату.

Не одна ти в журбі помолилась:
"Було, Господи, щастя було..."
Часом всі ми, мов птахи без крилець,
Смерті нащо ж одбила поклон?!

ПАМ"ЯТІ В. СОСЮРИ

Тебе немає вже... Чи буду я шукати
на Коцюбинській дім... Заснув ти, любий Друже!
І лист не прилетить, до горя не байдужий,
в далеку Філядельфію, немов од брата.

"Щасливого бажаю року..." Наче вчора,
твоя рука і серце добре написали,
та й про інфаркт—недугу й хмари, що звисали
над Києвом взимі, полотна сірочорні.

Про квіть весни і сонце й кольори згадав ти,
оте "ждемо, ждемо вас в гості в Україну"
міцнило втомлену надію й радість пінну,
в господі у своїй бажав мене вітати...

І блідло й спало те, що мислі не єднає,
цвіла в серцях любов і дружба чистоуста,
відчув їх у твоєму, зарясніли густо.
Нащо ми подружили здавна — Бог лиш знає...

Тебе немає вже..." І ніжний, і тривожний",
сном вічним спиш на Байковім... У мрійнім лісі.
Палкий син України! Тісно було в пісні.
Як гляну на могилу, посаджу там рожу.

НА БАЙКОВІМ

Ні вітру, ні весни – на Байковім...
Журба і тиша подали нам руки,
Не ті смагляво-ніжні, які він
Ламав вночі, мов в клітці, від розпуки.

Спить Володимир... Рильський поблизу.
Яновський – страдник... Леся – на Старому.
Страхи-жалі не мучать. Ані грому
Кремлівського не чуть. Веде грозу.

Спи, Володимире... Друг – правді ти.
Так і не мовили: "За все – прости!"

СОН

Мов прилетів до мене знов ти, друже!
До Філядельфії лункої завітав...
Ввійшов веселий, бо страхи подужав,
І з Музою й Марією одкрив вуста.

"Так, я... Не сподівався? Володимир!
Валів бурхливих не злякався, ні гордих гір...
Розмову незабутню молодими
Ми крилили, тоді яснів наш серця зір."

.....

І "ЛАСТІВКИ НА СОНЦІ" – іздригнулись,
Не книжка у руках? "Та ж ти... Твоя пора...
На Байковім – Сосюра... Все – минулість".
Тут Муза вогняно: "Поет – не умира!"

ЖИВА ТІНЬ

М. С.

Тінь рухлива пливе по алеї
До могили ліворуч, – тієї,

Що, немов учорашня... Ох, свіжа!
І жіночєє серце ще ріже

Ніж прегострий тривоги тривкої.
"Ой, розлука біду мені коїть!

Може ти мене вчуєш, могило,
Може, небо... Чи квіти похилі?

Дайте–дайте бо серцю розраду,
А то ляжу отут, із ним рядом".

Слуха легіт жалоби жіночі,
Утирає їй крилами очі.

Наче шепче в жалобі алея:
До знайомої гості тієї:

" Біжи, страднице рідна, мов тінь ти, –
Ув обійми надії... То й з квітів

Життю виплетеш свіжий віночок,
І озоряться серцеві ночі".

ДРУГОВІ

Поете, надхненням і сонцем цілований, –
Тривожно-чутливий поете-пророче!
Що люди не бачать – твої бачать очі...
Що смертні не чують – в слова ти охочі
Вдягаеш, красою їх шат замилований.

Мій брате, ти мрійний, скорботний і гнівний, –
Сократ мов без страху чи грізний Хреститель.
Щоб людськість в безодню страшну не пустити,
Слова просіваєш золоченим ситом...
Та й кличеш, та й молиш : одумайтесь, дні ви !

ГОСТЯ БАЖАНА

Чого ти розхвильована, як юність?
З важкою думкою прийшла, мов кара.
А руки – ніжні: руки й чулість,
І очі – з зорями у парі.
Ким злякана? Ми в темінь озирнулись...
Хай шепоти нас поєднають гарно.

2

Обидві – мрія... Перша у труні,
Немов жоржина, ранена грозою,
А друга – квітку подала весні.
Вона з тобою, Музо, молодю
В огні цвіла. Молилась сивині:
Коли вже серце заспокою!

3

А все ж – як гарно нам удвох з тобою!
Ми шепотіли ніччю рай-щасливі,
Із келиха надій пили обое,
Як день – юнак купався в сонцезливі.
Ще вийде й інший день із молодю,
Благословить його народ, ліси і ниви.

"ЗАКОХАНІ"...

Оркестра плаче, то регоче,
Магнітить в колі забуття
І квітє, і сивину життя...
Спочить гавайська ніч не хоче.

Мов випивши, морга лямпами
Ніч в кольорах, як сукні пань,
Чад в залі плава хвилювань,
Цвітуть цілунки за столами.

А ми, мов голуб"ята, з нею, –
Я Музу серцем ублагав.
Прийшла... Золотимо слова,
Вдягаєм в кармазин ідеї.

РАНОК

В. і С. Г.

І петунія, – вся в оксамиті,
В оксамиті та княжому,
І жоржина, росою умита,
Вмита й гарно наряджена...

І шовкова трава... Будять думи.
Думи–думи! Клопочете
Та й струну ви торкаєте суму, –
Сум той знав уже хлопчиком.

Хоч сьогодні – квіть пишна в чужині,
У чужині не будить хай рану!
День побачення – щастя в жоржини,
Наче рідний наш ходить тут ранок...

ЛИСТИ НЕДОРУЧЕНІ...

1 *"Не христос воскрес,
а робочий клас..."*
П. Тичина

Не спить перо, Павле Григоровичу,
І Ніч Страсна в жалобі не змика очей.
Не вмю гнівом стрільнуть у синь-очі:
"Про людське око" Ви... Мо "й совість вірш пече?"

Всесвітня Скорб у гостях в мене... З нею
Розп'яття голос чую з України – крик!
Невільниці. І Ваш – він не ідея,
Що дух могла б мільйонів радістю укрить.

Простіть! Томою був... Життя ж марніло,
По сонцю панахиди журно плавав дим,
Як в полум'ї – у муках Україна
На хрест ішла. А ми: "Ох, Господи, куди?!"

Ще люд гукне: Воїстину Воскресе!
Життя ж – мов сад... Багатий квіттю рідний сад,
Хай Муза в Україну кличе весни,
Осріблить духа квіт' нехай жива роса.

2

Ой, Христос воскрес!
А робочий клас
Несе хрест він, – хрест
Серцевих образ.

Притаївсь народ,
Не воскрес він жить
Шепотить з Дніпром:
" Дух-душок чужий..."

Ні – воскрес Христос,
Вічна Зоря,
В саду перлів – рос...
Ой, краси моря!

3

КЛЯРНЕТИ НІМІ...

На смерть П. Тичини –

Спокійної ночі, Земляче!
Ясної – мрійливої ночі...
Знов осінь чернігівська наче
Поету шептять про щось хоче.

У Пісках вдягається осінь
У золото, у кармазини.
Ічнянська такі ж шати носить,
Мов з князевих сестер, дружини.

Дуби не прошепчуть: наш госте!
Гаям золотим не всміхнуться
Синь-очі... Хай Бог гріхи простить:
Молилась-благала матуся.

Спокійної ночі, Земляче!
Клярнети німі в сонцезливі,
А Муза – хто зна, мо" й пробачить,
Той розвід, такий нещасливий...

*"Кімнату маю... Воно б і нічого,
тільки на зиму буде дуже хо-
лодно. Кажуть, мабуть, не вижи-
ву в їй."*

Із листа С.В. до дружини.

КУМАЧ

Зима розгнівалася на лють-режим,
Девора давня мов: "Вітри, в атаку!"
Як він по ласці сонця затужив
Мов схимник той, без людської подяки.

Я в Києва питавсь про Земляка,
Про старшого... Щоб нам огонь всміхнувся,
Та не пустила злякана рука,
Кумач обличчя вкрив, — я розминувся...

ТА ПІСНЯ...

*"І звуки солодкі без слів, мов живі,
у юній душі полишились навік. –*

М.Ю.Л.

Той ангол! Та пісня солодка – свята...
Вона моя сива життєва мета.
Такої на грішній землі не почув,
Поміж людських зойків та гніву й плачу.
Поет почув духом невловлений спів,
Він променем став для покривджених днів.

ЗЕРНЯТКА

Вільний переклад висловів САПФО

***

Старість сушить плоть мою
і зморшок тисячу кладе на неї...
Любов не йде сказати – люблю,
приємний біль не йде із нею.

***

Смерть – наше зло...
боги так вірять.
Інакше вмерли б і самі.

***

Я чую співи солов"я
медові.
Той голосистий соловей –
у вітті – росах...

***

Мое серце – ні... Ніколи!
Твое зрадливо не проколе.

***

Усе, чого бажаю – смерти...
Дивитися б мені на лотос
в росах...
На берегах на ахеронських.

***

Одного дня я стежила,
як ніжнее дівчатко
ягідки дикі весело
збирало.

***

Щаслива... Я до тебе
прилетіла
Немов до матері
дитина.

***

Багатство справжнє
Муза золота дала мені:
як буду мертвою,
забутою не буду
і тоді...

КИЇВСЬКИЙ ЦИКЛ

Із циклу "КІЇВ"
Осінь 1965 року

ПРОЛОГ

1

Що подіять мені та з тобою,
Із шовковою – чаром травною?

Наче чую твій шепіт про шастя, –
Повернув би його та не вдасться.

Було – квіти, травице шовкова,
Ти в коронуєднала вінкову.

На столі в старій хаті пишалась,
Тоді рідна–журлива всміхалась.

Може й хилиться вже, мов бабуня,
А з тобою бувала – красуня!

Ти й за морем тривожиш, травице, –
Наче з трун викликаєш ті лица,

Що сіяли, як місяць... Раділи
У вінках молодята і діви.

Не зів"янь бо, травице шовкова!
Поки вдома – шепну тобі слово...

Тебе я всюди угадаю,
По синіх по очах впізнаю...

Мо" на дівчатко в школі гляну,
Чи йтиму гаєм, що за ланом.

Зустріну друга, матір-жінку,
Вона ж привітна українка...

"Гостинчик ось вам з того краю,
Де про ваш труд і пісню знають!"

Промовлю тихо... Мо" всміхнеться:
"Та ж чий ви? Боже, гарне все це..."

Красу я рідних слів відчую,
Як плин поезії почую.

Знайду хоч в серці Україну,
Бо і в моїм вона – нетлінна.

ПОБАЧЕННЯ

Обнялися ми, люба, з тобою,
Як хвилюючись над нашим тином,
Серце клав тобі в груди з любов"ю,
Ти ж мені – ти своє на хвилини...

Ми побачились, рідна, з тобою,
Пливуть тінями спомини – мрії.
Може й щастя торкнулись обое,
Хоч – ні друзів... Ні хати... й Марії...

НОЧІ МІСЯЧНІ...

Ночі місячні, юности ночі!
Я з могили вас мов воскресив,
Як поглянули зрошені очі
На ворота... Не "блудний я син",

Сум – подвір'ячко... Дім незабутній
І каштан... Наче друг, ждав мене,
Про минуле каштан шептатъ буде
Аж до півнів, як північ мине.

Ночі місячні, злива любови!
Ви раділи у юних роках,
Обійміть мене в споминах знову,
На плечі – ваша тепла рука...

ВОЛОДИМИРСЬКА...

В сріблястих-нових ризах
Каштани золоті,
На Гірку ж сходить знизу
Скорботна Мати – Тінь.

Не мовить Київ слова,
Що радістю цвіте.
В очах – тривожна мова, –
До друзів, до гостей.

Ох, як зідхнув ти, Києве!
Знеможений бо чим?
Дихнув з Дніпра дух... Віє він:
Мовчить усе... Мовчить!"

ПОДАРУНОК...

Не мрії ви болючі,
А сон! Несплячий він:
Торкнувсь я вуст горючих
І рук... Як день привів
В обійми невмирущі.
О рідна, щастям вій!

Вона ж, мов тінь тривожна,
Несла любов мені
Налякану: "Там, може,
Заквітчаєш пісні,
Сховай мій чар, як можеш, —
То й будуть голосні."

К И Ї В

Оце такий ти, Києве... Величний бо який!
Безсмертний наш – красуне наш... І мій ти, і я твій,
Казали : смерть поранила. Навколішках грудки...
Шептались : тешуть мари вже, умре коханець мрій!

А ти одужав, сивий наш, одужав знов навік,
Вернувся я іздалека... От, ніжно обнялись, –
Із батьком наче любий син, як по розлуці він
Радіє, мов заручений. Раділи ж ми й колись...

Зідхнув чого так, Києве? Наляканий бо ким...
Веселка блідне радості у рідних синь – очах,
Та й на обличчі зморенім тривожних дум знаки...
Столице безпрестольная, ще й досі ходить страх?!

ТРИ ТОПОЛІ

Три тополі – три сестриці...
У тополь веселі лица.

У тополь сріблясті шати, –
Вміло літо одягати.

Ронять шепіт три тополі,
Топче вітер листя долі.

Ой, тополі, мов сестриці,
Не журіте свої лица !

Так судилося, так склалось,
Щоб навіки ми прощались?

Наче – рідні, наче чують,
Три тополі вже сумують.

ШЕПІТ

Осінь безутішна в сумі, —
Їде зима із палатів...
Час тополям сумувати!
Осінь — матінка в задумі.

Шепче з листячком в задумі:
" Час, мій рідний... Час прощатись!
За морями твоє щастя".
Думи — оливо... Ох, думи!

О Ч І

Вона... Тривожна Україна
Очима ніби розмовляла,
Як ми прощалися надійно.
"Гора" із осінню шептала :

"Я – Україна... В їхніх грудях
Мій храм... В серцях синів науки.
Узри в очах : любов і муки !
Та прийде день і роди будуть..."

ЗЕМЛЯ РІДНА ВОЛОДИМИРСЬКА...

Привіз я тебе із столиці,
Із міста Олега і Кия...
Колись там зоріли світлиці
На Гірці, як юний був Київ.

Там плавали мужність і слава
На водах Дніпрових співучих.
На Гірці й тепер ніби плава
Минулого шепіт : про кручі,

Про битви, жалі й перемоги,
Мов дух Святославів зідхає...
Хоч грізний час міря дороги
І слава України – німая.

Безсмертную – дорогоцінну,
Землице, привіз я за море...
З тобою – тут ріднії тіні,
Шепочуть каштани... Говорить

Дніпро! А шум – плескіт незмінний...
Землице, в моїй ти у жмені, –
України мов серце нетлінне,
Промов бо! Всміхнися до мене.

Без сміху, мов чую : " Журлива
Я діва... Любити не вільна,
Як серце благає чутливе, –
Полин з чаші п"ю... Полин–зілля."

Шепчу їй : " Спочинь у хатині,
Свята володимирська Земле!
Надіями вкрию... Нестримний
Плин волі, мов промені теплі,

Пробудить і Київ, і Гірку,
Потоне наш сором навіки!
Землице, ти – мед мій і гіркість...
Будь серцю чутливому ліком.

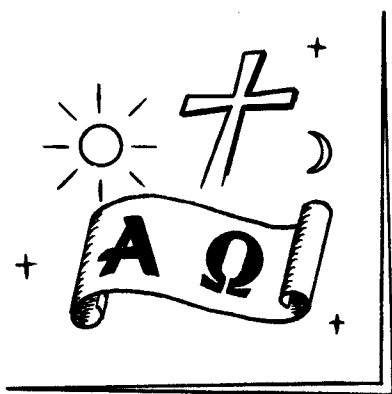
ГУДУТЬ МОТОРИ...

У путь... У путь. – Гудуть мотори :
" Орел " над Києвом гостинним,
Укривсь він хмарами густими.
Жар – птиця гордо шуга вгору.

Вітаю знов блакить промінну,
Шепчу – прощай... Шепчу без ліку.
Невже розлука навек – віки ?
Красуне в скорбі... Україно !

Благослови цю путь – розлуку,
Мене ж, Вітчизно, ти вродила,
Зростила юній Музі крила...
Яка прощань благальна мука !

ЦИКЛ „ЛОГОС ВІЧНИЙ“

Як Нарцис зацвів
Та у ясельцях,
Гукнув Ірод гнів,
Засмутив серця.

Той Нарцис – Любов,
Що з небес зійшла,
Пролив Ірод кров
Повен заздри-зла...

Та не міг Христа
Він Любов убить.
Ой! Зоре свята, –
Ти Нарцису квіть!

ЗУСТРІЧ

Із циклу "РІЗДВЯНЕ-ПІСЕННЕ"

Йшла до криниці вдовиченька,
Із-за гори йшла удосвіта...
Рано чого так, вдовиченько,
Будиш криницю удосвіта ?

Вийду я, сестри, ополудні,
Вийду із спекою-карою...
Ой, не виходь та ополудні, –
Вечір хай зніме з нас кару ту.

Як мені з вами, сестриченьки,
Як щебетати – я ранена...
Вийди-розмовся! Сестриченьки
Знають, що дух тяжко ранений.

Раз пекло сонце, ой, жур-вдову,
Та й пекло Матір із Хлопчиком...
Біля криниці та жур-вдова
Мовить до Матері й Хлопчика :

" Пийте... Сестрице, ти зморена,
Мала і я кучерявого..."
Ласка-Марія їй зморена:
" Здалеку йду з кучерявим я...

Чути, нема злого Ірода...
Аж у Єгипті ховалися."
Жінка Їй: "Ірод! Ох, Ірод той...
Ми із своїм не сховалися.

Муж вхопив меч, за дитя поліг,
В скорбі у чорній вдовиця я."
Їй сум-Марія: "Герой поліг...
Серденько", – тішить вдовицю ту.

" Плачете нашо? Не плачте бо!"
Наче дідусь та Ісус до них:
" Хліб ось... Водиця... Не плачте бо!"
Сльози всміхнулись. Ісус – до них...

РОЗДУМИ РІЗДВЯНІ...

1

Ішли молодці рано з церковці...

Ішли – річ вели, річ великую...

/ 3 колядки /

Що з Христом–Спасом вчинили б
В Яффі, Москві чи Пекіні ?
Знов коли б небо покинув, –
мірялись вічні сили...

Вічен Глас! Душу Глас палить.
Правда – як мати та й грізна...
Спасе, прости! Було б тісно, –
так в Вифліємі вітали.

2

Ой, що б Ти подіав
Та з грішними нами?
Коли б Тебе Діва
знов клала свят–мама
у ясла... В убогі.

Сказали б : Інакший...
Нечуване чув би,
Мо" й світ би покращав,
узрів би світ Чудо,
Узрів би він – Бога!

З"явись, ой, Младенче,
та світлою тінню!
Хоч тьми стане менше,
І їй – Україні –
осониш дорогу.

РІЗДВЯНІ МОТИВИ

1

ВИФЛЕЄМ

Згадалось, як у Вифлеємі в гостях був...
Тоді поля на взгір"ях догоряли,
Дітей голодних герготав табун
В арабським таборі, де щастя мало,

І мало щастя у "Святій землі":
В Єрусалимі сивім на Сіоні,
У Вифлеємі тихім. Наче ліг
На груди камінь їм, мов "во дні они"...

Жорстокий вічний дух кривавий мсти
Дні сонячні на свято не пустив.
А зорі там! Намисто серцю близьке...
Таке б співуче щастя Бог послав,
Як ніччю, коли в яслах Мир лежав!
Та серце людське в піні, гнівом бризка.

2

СЛІДАМИ ПІСЕНЬ

Ось, прийду Я... Гряду Я...
Гряду – мир принесу вам,
Принесу й золотую
Чашу волі, красу Я...

Ой ви, людоньки–люди,
Мене ждали – Зірницю.
Виглядали, чи буду,
На вас любо дивиться...

Ось, прийду Я... Гряду Я!
Гряду землю зцілити,
Та й врятую смутную
Україну побиту...

3

Може там вій-хуга, колюча пороша,
Може й смутне сонце день не прикраша?
А у нас ні хуги, ні погроз ворожих, –
Голод у могилі, в домовині жах.

На Різдво на свято ми й Вона за морем,
Мучена-Варвара, до Бога зітхнем...
Її ласка Божа обійме-пригорне,
Небо засіє волі щасним днем.

В Вифлеємі Радість в яслах народилась!
Хоч і у печері вродилась Вона,
Та престол дадуть їй, а вона нам – крила...
Як Варвара-Діва радощі зазна.

ІЗ ЦИКЛУ РІЗДВЯНОГО

ТІНІ ДАВНІ...

1

Як Свят-Вечір плив та від зір ясних,
Ясні мрії – сни посріблили плин.

"Може чобітки... Чобітки нові
Він нам принесе... Дід-Мороз гладкий.

Мамо! Й пальтечко, – старе у латках"...
Хлопцю май-рука гладила чоло:

"Синку, чобітки будуть, як нові, –
Глянь тільки він... Дід-Мороз такий!

Встанеш – пальтечко буде без латок.
Глянь – в вікні зірок! Бавляться гуртом..."

Сяла на чолі, мов янтар, сльоза, –
Хлопчик засинав – на іншій землі...

КЛИЧІ РІЗДВЯНІ...

Різдво –
і роздуми,
Немов орли проворні.
Шуміть – несіть мій дух,
несіть бо, любі,
до надій у храмі.
Вже мати, хай чужа,
гостей вітає,
А очі – радість :
промені струмками...
Різдво –
і знов ракету–думу,
огнем пала, за океан
пускаю, –
в Україну.
Та й з нею – жаль :
Ой, вийди з чаду–глуму...
Вгорнись парчею,
княжні
рівна!"

РІЗДВЯНЕ – НОВОРІЧНЕ...

Зиму – діву день цілує :
" Нова рада стала..."
Біль–ялинка : аллилуя !
Шепчуть свят–устами.

Шепче й діва : пишні в січні
Вам хай пишні шати !
Зимо–зимонько, ти з Ічні ?
Рідная яка ти...

День князює. День радіє :
Серденько – сестрице !
Кличе Рік Новий надії :
Йдіть, рум"янолиці...

НОВОРІЧНЕ

1

Картки... Картки... Вітання...
З Різдвом та Новим Роком.
Живі мов, гарно вбрані,
Гостей повільним кроком

Покинули кімнату.
І Анголи, і зорі,
І пастухи й ягнята, —
На жертву йдуть в покорі...

Все стало днем минулим,
Хоч в кожній картці — серце
І усмішка, й зозуля...
А я вогню : на — все це !

2

М.П.

Крила у нього — не крила,
Тога, мов княжа, не тога...
Зник він. Тумани покрили
В безвість ракетну дорогу.

Біль коїв... Бутив він бурі,
Цяточку щастя клав часом,
Діду мов в руку, — бандурі...
Змушений скаргою—гласом.

Року не стало старого...
Крила у нього – не крила,
Бистрії ноги – не ноги...
З ним ми сварились – дружили.

3

Не дай мені, о Господи, забудь
У Новім Році,
Що він постеле не шовкову путь,
Що в світлім оці –

В нім промінь буде гратись золотий
Й кришталь сльозинки...
Бреніла в променях очей святих
Вона й у Сина.

СТРАСТІ

Ой, ішов Ісус тихий та смутний,
Бо на хрест вели. Вели без вини...

Та ще й "древо" ніс, був той хрест важкий.
Ридали в путі матері – жінки.

"Мій Племінничку, ти зоре ясна,
Чого ж Бог мовчить... Хіба Він не зна?"

Саломія в крик... З Магдалиною.
Матір Іоан вів сум-тихую...

Обернувсь Ісус, ніжно глянувши :
" Жени, схороніть сльози надальше..."

ВЕЛИКДЕНЬ

Ласкава весно – щаслива сестро !
Знайшлась–вернулась... Й жива оркестра.

Весільним птаством в садах. На волі...
Зимі – мов вирок : кінець ! Доволі.

Ти владна, весно, – мій дух одужав,
Пливеш від сонця, пливеш у душу.

І вже – Великдень ! Мов князь, він кличе :
Святить надію... Життя величте !

І сходять, сходять квітки на згарі.
Нарву Україні, всі їй – Варварі...

МИРОНОСИЦІ

1

Як ішли жінки та шукать Христа,
Мліла ніч тоді в сонця на руках.

Як несли вони пахощі—любов,
Посоромив смерть всемогутній Бог.

Ранив сум жінок, камінь їх журив...
А тут ангол їм : "Та ж Ісус ожив!"

Камінь геть лежить. Престол у життя, —
До апостолів, мов крильми, летять.

2

Не ймуть нам віри, жінкам — мужі,
Ісус бо мовив : "Вістіть боржій!"

Ми поспішали. Запнувся дух.
Та в мужів добрих — недобрий слух.

Немов не чують, немов німі...
То йдіть до гробу, біжіть самі!

ВЕЛИКОДНЕ ВИДИВО

Мов сон крилатий в обіймах мрії:
Не спиться хаті... Моя ти! Рідна...

Біла-журлива. Шепоче тихо :
"Ми вільні думать, нам легко дихать..."

Таки вернувся! Таки діждалась,
Хоч сив-вінець твій і сила в"яла".

Великдень дзвонний! Блакитно-любий...
Життя воскресло, у сурму трубить.

Стежки дитинства кличуть до гаю...
Чого ж берізка ніби зітхає ?

Видиво гасло... Хмарилась мрія,
Як ранок блиснув : не вмре надія!

ОЙ, ТІ ПЕРЕДЗВОНИ...

Ой, дзвоники—дзвони! Не чути
Ні ваших сумних оповішень,
Ні радощів, святом розкутих:
Великоднів чи Благовіщень.

Дитинства, до ласки чуткого,
Ви крила мрій—дум золотили.
До церкви несли легкі ноги,
Як ранком у мрій росли крила.

Росла й пісня церкви старої, —
День мовив про щастя і чудо:
Воскресе! Воскрес Він... Хвалою
Мале серце билося в грудях.

Ось ми на дзвіниці. Малята...
Дзвонар і до мене: дзвони й ти!
Ой, ті передзвони... І я там
Ловив їх, мов серце молитву.

СТРАСТІ І ПРОМЕНІ

1

В.Б.

В кері сірій знову
День суне, мов недужий,
Такий смутний весною.
З журбою довго дружить
І березень, ба – й квітень.
Не бійся! Мовлю рясту,
А вітер – в груди вітер.
В саду, мов давні Страсті...

2

Великдень блакитний взяв сонце на руки,
На променях грає в саду й на поляні.
Я вирвавсь з холодних обіймів розпуки, –
Мов радість вернулась моя неслухняна.

.....

Цілюються писанки рідні–червоні,
І наче дітей чують квіт' і травиця.
Воскресе! Воскресе! Говорять мов дзвони,
Палають – горять вогнем юности лица.

Великдень – спустився на променях знову!

СЛЬОЗИ – ГОРОШИНКИ...

Над Єрусалимом, над сив-давнім градом,
Градом та священним сонце зажурилось.
Зажурилось сонце журбою важкою :
І до Вифлеему летить смерть на крилах.

У тривозі мужі. Заплакали жени...
Жени дітям : "Тихше ! Позбирайте сльози,
Сльози-горошинки... Позбирайте в жмені
Та й розсипте-сійте в крові на дорозі".

"Во Єрусалимі", у священнім граді,
Граді, миром званім, ой, в жалобі літо!
Літо лічить мертвих : Яків та Ісав-брат
На кривавім герці – "дного батька діти.

ТРІОЛЕТИ ЗАПІЗНЕНІ

1

Заграла в барвах карусель –
І в танець ярмарок і діти.
На кониках, немов Марсель
Безжурний вискочив з осель...
Цвіло життя так рідних сел,
Як тут, уміли ми радіти.
Заграла в барвах карусель –
У танець ярмарок і діти.

2

Мов, сниться ярмарок гулкий,
Дзвінка сіяє Україна...
Веселий з дітьми я такий!
Як золото – три п"ятаки,
Я не пускаю їх з руки.
На каруселі радість пінна.
Мов, сниться ярмарок гулкий,
Дзвінка сіяє Україна...

3

День "італійський" пробудив
Від сну важкого тріолети,
І в"ялі жили накрутив,
Мов, кров"ю юности налив.
Так, наче я іще й не жив...
О юність–мріє, де ти, де ти?
День "італійський" пробудив
Від сну важкого тріолети.

4

Троянду де таку знайду ?
 Шо ніжно про красу шептала б ?
 Серпанком обгорнув би дум...
 Троянду де таку знайду,
 Немов коханий молоду,
 Щоб роси ранком цілувала ?
 Троянду де таку знайду,
 Шо ніжно про красу шептала б ?

5

Я квітку в серці посадив, –
 Привіт пахучий з України...
 Мов чую : пахнуть як сади!
 Я квітку в серці посадив, –
 Хоч Ічня так прийшла сюди,
 В далеку чужу – чужину.
 Я квітку в серці посадив, –
 Привіт пахучий з України...

*Ватсонові Кірконелл,
 поетові й другові.*

6

Як серце в"яло й крукав крук,
 Мені всміхнулася Канада...
 Тоді – Її пускав я з рук,
 Як серце в"яло й крукав крук.
 Чи до грудей знов пригорну,
 Вона ж мене ? Так любя й мати...
 Як серце в"яло й крукав крук,
 Мені всміхнулася Канада.

Та й як забудь тепло вітань!
 І розмай дружби, й сонця владу.
 Раділи молоді міста,
 Та й як забудь тепло вітань!
 Мов зацвіли мої уста :
 З троянд віночок плів Канаді...
 Та й як забудь тепло вітань
 І розмай дружби, й сонця владу!

Боявся я прощань пори, –
 Та в книзі так писала доля...
 Прощались ми, як день журились,
 Боявся я прощань пори.
 Аж ось – і сонце з-за гори!
 Мов руки простягло поволі.
 Боявся я прощань пори, –
 Та в книзі так писала доля...

ЛЮБОВ

Т.К.

Який любови в ранах біль!
 Святі-краса й вогонь любови...
 Я чую в серці й звідусіль :
 Який любови в ранах біль!
 Та більш – це відомо тобі,
 Кричить, мов чайка, твоє слово.
 Який любови в ранах біль!
 Святі-краса й вогонь любови...

Поете – друже, ти торкнувсь
Любови – жертви, мов криниці,
Що дасть в путі снагу комусь.
Поете – друже, ти торкнувсь
Теплом душі тих, хто зігнувсь,
Чиї журба туманить лица.
Поете – друже, ти торкнувсь
Любови – жертви, мов криниці.

КАНАДА

Мені сто... Але я – не бабуня я...
Не бабуня, осика мов схилена,
Мов та схилена вітром у преріях,
Де він віє і лютиться сміливо.

Мені сто... Аж сто років посріблених,
Та посріблених працею й думою, –
Сонцедумою днів загартованих :
І степи, і ліси вели путь мою.

Мені сто... Але молодю чуюся,
Отак чуюся – стала б вінчатися...
Та вінчатися стала б із сонцем лиш,
Із вітрами навчилася змагатися!

РОЗДУМИ ВІДЕНСЬКІ

1

Ні Марії Терези... Ні Карла... Ні Франца...
У Шенбурні. Шепочуться лиш дерева,
Й ніби тіні тут ходять Італій і Францій...
Сива драма – предвічна кохань ожива.

Сон мережить... Чи казку схвильовану чую?
Про зрадливі вулкани, про смерти мечі.
В замках голос історії днює,
А вночі... Стогнуть тіні княгинь уночі.

От, Марія Тереза устала б з гробниці!
І, поблідши, в коханий Шенбурн увійшла...
"Що це? Де ви, нащадки мої?! Я – цариця..."
Не ввійшла. Тільки тінь її мов пропливла.

2

Ні сонця, ні чарів розмаю
У місті – у замку чужому...
Ніхто тут не жде й не вітає,
Далеко від друзів і дому.

Будинки суворі, хмар-сірі,
Колишуть скорботную думу.
Не знають, не ймуть вони віри, –
Узяв в неї стільки – я суму!

Зідхнув би і Київ, і Відень,
Коли б про всі муки ті знали...
Встав вітер : "Давай я розвію,
Розвію твої я печалі."

3

Від тіней цісарів – вернувсь я до поета...
У золоті садок, мов друг – мов рідний мій!
Вільніше тут... Сховалось грізне "вето"
Для думки – птиці вільної і вільних мрій.

У Відні Шіллерові я привіт складаю
Й уклін сердечно-теплий. Мов вартовий стоїть...
Від гамору подалі. Музи ж викликають,
Снують... Тривожать дух – бурхливістю століть.

ВАШІНГТОН

1

З гістьми вона в пошані в Вашінгтоні,
І наче всі народи рівні тут, –
Свободи пишуть книг священні томи,
Чіпля їм сонце стрічку золоту.

Красуня рідна – світом призабута –
Про себе нагадала муками й пером...
Наш Прометей, упали його пута,
Мов кличе – молить: "Час кінчать зі злом!"

2

НЕ МАЧУХА...

Америко, вернувся я... Ласкавая моя!
Не мачуха ти – матінка, хоч пасинок твій я.

Знов усмішка – знов промені: незамкнений мій дім...
Давно був стукав вперше я, відкрила і тоді.

Пила з моєї чаші мов, полин пила її,
Про біль душевний знаєш все, та не пушу я мрій!

Америко, не гнівайся, що й другу люблю я...
Вона ж моя – з днів юности, повінчана моя.

УРИВОК з ЛИСТА

*Сказали : поетка ! На диво...
Промінчик всміхнувся до мене,
А я журно : " Рідная ! Нене,
На муки мене ти вродила " .*

Я тут – в Україні квітучій,
А ти за морями – валами
Вод грізних... Як буря левами
Плигає – клекоче по кручах,
Життя так ! Воно – мов нещира
Людина, як недруг зрадливий.
Шумлять мої вірші : щаслива !
А в серці чадить свічка миру.
Мій друже далекий – мій брате !
Діждемось ми тут Вашінгтона ?
Коли б хоч онуки – Катона...
Для вільної думки – лиш ґрати.

ХВИЛІ НЕВТОМНІ

Вчорашній день – в труні навіки,
У хвилях вічності він зник,
Мов перстень в морі з пальця дівки, –
Сльоза не вгониться за ним.

"Учора" – сон, мов тінь проворна,
"Сьогодні" – кине іншу тінь...
Як люба, тінь нас не пригорне,
Мине німа й на самоті.

Чого ж так часто в гостях "вчора"?
Кладу його край себе спать,
А сон, мов птах... Дні будить чорні, –
Рій споминів не ублагать.

Коли б умів я усміхатись,
Як "вчора" спритно суне в хату...

ГУСИ НАД МІСТОМ

Про що він суворо –
Га!... Га!... – Вождь говорить?
" Праворуч? Ліворуч?
Вперед–бо... Скоріше."

Ой гусоньки–гуси, слухняні –
сміливі!
Принизьтесь. Ось тут –
на майдані.
Рух міста спиню я:
" Утишітесь, люди!
Хай гості з–під хмари,
спочинуть хай гості...
Їм путь–бо далека,
турбіни не мають,
вогню їм не треба...
Принизьтесь – спочиньте!
Хоч тіль свою дам вам...
Несіть–бо до Неї!"

Летять гуси
далі:
кричать
    рідні
        гуси...

ОКЕАН

Не раз у думі ткав я крила,
Як, океане білогривий,
Ти в наступ хвилі вів зрадливий, —
Немов нам учинить мав кривду.
Жартуй із юнню, сивий діду !
Такого тут бо щастя — сміху :
Купаються і сонце, діти...
Пішла й журба напитись втіхи.

* * *

Ні зірки. Океан — бездонна тьма вночі,
І небосхил вдягає тогу чорну.
Шум хвиль — кінноти у мажорному ключі,
На берег піну хвилі гордо горнуть,
Та й одбігають, — партизани мов мерщій,
Щоб повернутись знов проворно.

* * *

Ті самі — грізний рев і шумів гама.
Взими люте зліше океан,
Сную на його грані — берегами,
Хоч вітер б"є, мов злючий дідуган.

* * *

Тривожних вод – яристый рев,
Мов ранених левиць.
На березі ні сяйних лиць,
Ні слів в шовках. Журба дерев.

* * *

Рокоче океан. У пащі – гніву піна,
Назавтра втомиться, і небо йому сине
Намітку, ткану сонцем, кине.
Зрадію я, і мужі сиві, і дитина.
Отак би й людям жить – ми ж Божі тіні,
Але на муки – в муках родить мати сина.

НИЯГАРА

1

Скільки посивілих років тобі,
Владногучна Ніягаро ?
Хвилі – козацтво плигають у бій,
Міць твоя в одязі гарнім.

Юність з красою з'єднала вода,
Кличеш – вітаєш в гостину.
Я – полонений. Владнице, дай
Моці хоч краплі частину.

2

Та сама велич – грім,
Краса і міць ті самі !
І дум приніс я рій,
Поклін -- Творцеві в Храмі...

А зорі пишуть знак,
Щоб ніягарська сила
Збудила дух наш так,
Як сонну плоть збудила.

Із ЦИКЛУ "ПОЕМИ"

МАРІЯ МОЯ...

М.І.Щ.

Я Марія... Ще квітть молодая,
В коси ж білі стрічки заплітаю.
У садку я квітки поливала,
У вінку на майдані співала...
Ми гурточком, як рідні, дівчата,
А за нами сміх-жарт... Парубчата.
Мамо, мамо! Дала ти Марії
Княжу постать і вроду, і мрії...
Але нащо принадність дала ти,
Як я маю життю дорікати?

* * *

— Вітре гострий, сибірський... Ох, вітре!
Наче тихший вночі тут, повір ти:
Мушу серце комусь я відкрити,
Таємницю свою... Ти сердитий
У концтаборі, мов комісари,
Зараз шепчешся з лісом без свари. —
Знайшла затишок в хащах Марія,
Хай шукають! Терпіти уміє...
Дума давнюю полум"я — думу:
Як втікти їй від муки і глуму?
Може й вільний Микола... Шукає,
Але й сліду Марії немає.
Синь-вуста прошептали жіночі,
Зорі втерли б заплакані очі.

* * *

Знову вітра благає, як пісня :
" Понеси про нас, вільний, ти вісті
В Україну і в край білоруський, –
Знати дай про Марію й Ганнусю.
Ніби сестри, як рідні ми з нею, –
Серце в серці... Не раним гризнею.
Як схопили мене, молодую,
Мабуть, щастя вже більш не верну я.
І Миколу десь мучать... Поета !
Серце рідне, любов моя, де ти ?
Може, вітре, до нього злітав би,
Молодий він любов"ю й літами.
Як побрались, життя усміхнулось,
Але чорному злу заманулось
Квіточки сироті потоптати...
Дожила б – знепритомніла мати,
Може, пішки ішла б до Сибіру,
Хоч тут холодно–голодно й звіру.
Мамо любя, Марії дала ти
Струнку постать і серцеві владу...
Краще б я некрасива вродилась,
Мо" безбожні в покою лишили б.
В серці ночами й днями – Микола...
Мій поет і життя! Ой, ніколи !
Я ніколи не стану рабою
За мед–ласощі, жарти й напої.
Хіба ж можна в кайдани закути
Любов–зорю ? Ой, де він ! У путах...

* * *

Зла недоля ! Брат – вітре, чи чуєш ?
Стережи мене грішну, шепчу я :
Життя гнівно гуло сиротині,

Мало довгу на мене лозину.
Рано трунком гірким напоїли,
Полин-зілля без меду я їла.
Та, мабуть, є небесная сила, –
Смерть косою тоді не скосила.
Зорі-зорі! Шум-вітре... Марія
Рада й вмерти тут за Україну!
Таємницю ношу я тривожну, –
Зна Ганнуся та й небо... Ох, Боже!
Ганна – лікарка. Серденько миле, –
Лихоліття в Сибір засудило.
"Дай отрути", благала я довго:
"Нехай Каїн той витягне ноги"...
Бо майор мене мучив жорстоко,
Стріляв словом лукавим і оком:
"Моя жінка поїде додому...
Нема діла до того нікому!"
Та й щось пише, всміхаючись пише.
Потім глянув він, допит скінчивши:
"Ви – для мене..." А я: "Ох, майоре,
Не побільшуйте страдниці горя!"
Зашипів, мов змія грізна, гнівом:
"Будуть тут найжорстокіші дні вам!"
"Як забути я можу Миколу, –
Мою радість, уквітчану долю?"
Тут – Ганнуся... Із Мінська сестриця,
Мов той місяць, колись білолиця.
Як щодня мене мучили-гнули,
Злого ворога смерть не минула...
Люті допити-пекло! То просять:
"Время гордость вам женскую бросить"...
Вітре вільний, повій в Україну, –
Хай почують про нас... Про Марію,
Мо" твій шум долетить аж до Бога, –
Хай пригорне до себе небогу!
Стало тепло як... В хаті мов, вітре...

Зорі віри ймуть жінці. Повір їй!

* * *

Зрадно в снігах сон Марію клав спати...
Мариться – сниться їй: кришаться ґрати.
Поїзд, жар – птиця, лісами шугає,
Летом несе її... Ні, не впіймають!
Гори–долини... Весна співа – краля,
Зорі щось мовлять їй... Жар–птиця стала.
Сонце, мов любий, над нею нагнулось...
Людоньки, сад наш! Марія рвонулась:
Мати йде... Мамо! Назустріч – Микола:
"Серце мое – недомучена доле!"
Сльози, рай–щастя... В обіймах Марія.
.....
.....
Мріє солодка! Чого ж ти лиш мрія?!

С Л О В О

Шукаю слово, що створило б чудо...
Благаю : засій б о, слово, моїм людям,
Рождайся – народися !

Напийся, думко, ранніх рос медових,
Та й стань осоненим цілющим словом.
Ой, думко, воплотися !

2

А М Е Р И К О !

Отак би в Україні... День сіяв щоб в неї :
Садок – квітки... Не вбога хата : дім – палати !
Америко, позич їй – подаруй своєї
Краси та радости, щоб зацвіла у хаті.

Та й вільна з вільними Скорботна Україна
Взяла б у руки хліб, благословивши Бога.
Щоб оздоровлена пішла у путь – дорогу,
В життєву путь, господарка моя промінна !

ЗАМОК ЗАВОРОЖЕНИЙ...

Заворожений замо́к злобою, —
Ні дверей, хоч вузьких, ні вікна !
Сторож — кривда в подружжі з журбою :
Ув одежі дим-чорній війна.

Діти — смерти скелети... Жах — очі...
А раділа веселка в очах.
Не руша світ на сонячну прощу.
Чад б"є в голови... Довго як — чад!

* * *

Отак би наче світ перевернув я,
Щоб відзеркаливсь думами незлими,
Як верби — сестри ці, в ставку. Панує
Така пречиста тиша — сонцезлива !

Е Т Ю Д И

РОЗМОВИ ОСІННІ

1

Що нас, дивних, поріднило,
Осене?
Ноги синіли і нили
Босії?

Все шепотіла ти слово:
Сироти...
Здавна плакучий день мовив:
Вирости!

Сивію вже. Натинявся,
Осене.
Вдача моя – мов твоя вся
Й досі аж...

2

Ходімо вдвох, ходімо далі
По хвилях листя золотого!
Тримай на плечах княжу тогу,
Їй – ні... Я мовив знов печалі.

Справляймо свято на поляні,
Хоч сонце зрадить нас лукаво,
Та й зрадить ніччю вітер – каїн.
Сьогодні – шастя! Де не гляну...

Схили промінну голівку
Мені на груди... Вже недужі?
Хай нашепочемось, мій друже,
Насміємось, без втоми й ліку.

3

Гомоніла, мов мати, й пишалася:
У коморах добра назбиралося!
Я, поете, тебе доглядатиму,
Хліб – до хліба удоволь ти матимеш.
Нехай віють вітри, зима сердиться,
З ума–розуму сходить метелиця!
Ти ж віршуй і зимою, мій соколе,
Дружи – в гості проси мисль високою.

4

Як нас дивних подружили,
Вірная ?
Що нас навік поріднило
З мріями ?
Глянь, уже сонце... Вже хилиться
Косеє.
Вітер – пустун несе милиці
Босим нам...
– Знов ти, поете... Не треба!
Вийду я...
В золоті – сміхом до тебе –
Видивом.

ПОЖЕЖА

Концерт замовк. Ні літа, ні весни...
Вже й осінь – діва, мов зімліла.
Пожежа попалила жупани
Дерев. Дрижить кістляве тіло.

Жур на сторожі тут. Без хвилювань.
Хоч мертвий ніби гай – не мертвий:
Вітри потомляться від полювань,
І вродиться життя по жертві.

2

Крильця з берези. Намисто.
Шат в позолоті шматочки.
Хрест. І вся смуток – Пречиста...
Сонце примружує очі.
Вітер летить до могили, –
Осінь вже голову хилить.

СПОВІДЬ

Давно пов"яли юнь — троянди
І мрії у вінках пов"яли.
А ти — ізнов... Здолила як ти
Живити пелюстки опалі?

Ох, подруго — солодка сестро,
П"яниш, як ніжною красою.
То мліє, то запнеться серце...
Я забуваю жур з тобою!

2

Вийшла осінь : "Добрий день!"
Рипсова спідниця.
Горне золото, мете
В сіни молодицям.
Раптом плигнув через тин
Вітер кучерявий,
Мов колись козацький син,
Як дівчина пряла.
Сонце ж вітру: "Хлопче, зась!
Зиму кликати ще не час".

Т И Ш А

На побаченні знов ми зустрілись...
Як звабливо ти, ніжно як дишеш!
Коне й вітрових день прип"яв сміло,
На блакиті він хмаркою пише.

Тишо люба – задумлива тишо,
У бору. Хоч не той він, не давній.
Там – мій перстень... Там спомин колише
Шати візій юнь-мріями ткани.

2

В Т Р А Т А

Чого ж ти мовчиш, княжа дочко?
Кохана, уже стоїш хвора,
До сонця звернувши синь-очі.
В очах – краса щастя й покори.

Кохана, в шовках-кармазинах,
В шовках – кармазинах коштовних:
Рай – осене! Ти мов дружина, –
Знайди мені втрачене слово...

КНЯГИНЯ

Який спокій в бору у січні !
Шатро напнули сосни сине,
Зима у шубі соболиній,
Приїхала зима на віче.

Княгиня ніби, всіх вітає :
Ось шати, сосни, вам срібляні !
Блакитний день на арфі грає,
Мене цілує на поляні.

Життя запрошую до хати :
Смирись—утишись ! Досить зради..."
Мов діву, серце мое раде,
З надіями піду вінчати.

ВИДИВО

Поля – не поля... А полотна
Безкраї та білі !
Гаї – не гаї... А князів
Та княгинь на весіллі

Сто пар мов... Срібло і на грудях,
На плечах – у глав тих...
Княгині! Хай давня пісня
Долине про славу, –

Про Вишгород, Київ,
Про Лев – Міста юність забуту.
Зима – не зима... Ніби казка
Чи воля розкута.

Поля – не поля... Ні, то спокій
І вічний, і тихий.
Гаї – не гаї... Наче світ весь...
Став вільно світ дихать !

ДЗВОНИ

Смійтесь, первоцвіти! З вами я хочу
Юнь мою викликать : Вийди на свято!
Мов Україна весела йде з проці...
Пасха йде – дзвони! Наш час воскресати.

2

Синь безкрая, звабливая – владна...
Угорнувся б я нею.
Море й небо з"єдналися ладно,
Та й з моєю душею.

Потонули тривоги – каміння,
На глибінь потонули.
Я всміхнувся, – розжуритись умію...
Іде червень у золоті на-гулі.

З Л И В А

Гнуться липи, шепчуть кленам,
Клени у тривозі :
" Діти, хутко з трав зелених !
Дощ їм змиє коси."

Стрільнув грім і град-квасоля
Починає танці...
Ой, малята – ой, роздоля !
Дітям свято вранці.

І веселі, і щасливі
Сміху рій – малята !
Простягаю руку зливі :
Був радів і я так...

Дощ, мов кіньми, налігає,
Налігає густо.
Феєрверки грім пускає –
Піротехнік шустрий !

Г І С Т Ь...

Тюльпане, вродливий тюльпане!
На святі, мов князь в багряниці:
Розумний і славний, не п'яний.
І в лілій – щасливії лица.

Тюльпане, бажаний мій госте,
На дні – мов хвилини короткі...
Я ніжні в саду твої кості
Ховаю весною щороку.

Нащо ти, веселий тюльпане,
Для кого цвітеш – одцвітаєш?
Та й знову в труні воскресаєш...
Щоб дух наш над смертю був паном?

2

В И Ш Н Я

Не гайся, сестро,
Не бійся вітру!
Надінь рожеву,
Я – сукню білу.

Ми наче дружки,
Мов на весіллі
В саду поета,
Поміж мрій – видив...

СПІТЬ, МУКИ...

У дум тут крила виростили,
А серце камінь утопило...
Із муками – жалями стами, –
Ув озері вогонь гасило.
Спіть, муки, спіть! Вже вам не встати,
Вже вам не краять серця жили.

2

До сонця руки простягаю:
В озерах не тони!
Шепочем сонцеві ми з гаєм:
Хіба ти любиш сни?

Воно ж – вінок червоний – блиска:
"Вернуся я до вас,
Уся земля – моя колиска."
Всміхнувшись, захід гас...

ПРО МІСЯЦЬ БАЛЯДА

На Місяці тиша предвічна,
Предвічна німа княжна – тиша.
Закохані зір там не лічать,
І легіт троянд не колише.

А промені – мрії дівочі
Не ранені серцем тривожним,
Хоч зорі – мов щастя пророчать :
Лямпади, лямпади рай – Божі !

Устало раз Сонце. Зирнуло.
Зирнуло – на Місяці диво !
Смішні там пілоти на-гулях :
Сто мужів, сто смілих ходили.

Мов діти, раділи-шукали,
Шукали каміння коштовне.
Як промені вість їм заграли, –
Пілоти не вчули тих тонів.

Та раптом здригнулись пілоти...
"Чужинці ! Я – Тиша віками,
Не руште ! Усім буде клопіт.
Чи ж мало своїх вам вулканів ?"

Пустеля, як громом, до мужів.
Знялись вони враз на шум-крилах :
"Пусти нас... Даруй, тихий друже !"
Сто мужів могил не розрили...

З МІСЯЦЯ ГОЛОС

І.С.К.

Іздрігнувся Місяць,
Він у сні предвічним :
Хто там?! Стука... Ходить, –
Нащо мене
Будить?...

Пробудився Місяць :
Глипнув Сонцю в око :
Такого не бачив, не чув я такого...
Прилетів хтось ?
Люди...

Усміхнувся Місяць :
Не бійтеся, гості...
Авель не тут вбитий,
Добром поділюся...
Вітаю вас –
Люди !

ВЕЧІР

1

Вечір – молодий веселий !
Жде–бо молода...
В смішках сонце йде в оселю
Аж за гору. Там –

День його зустріне радий,
Вечір нам вклонивсь,
Став зі мною вечір рядом, –
Зорі, зорі ! Блись...

Знов душа моя – лампада,
Зорям давній друг.
Смутку захиталась влада,
Чую щастя рух.

2

Тиша в пустелі намітку
Кинула горам – слонам...
В Місяця тиша одвіку,
Наче позичив і нам.

Тиша земної пустелі
Не одріклась від життя :
Небо – мальована стеля,
Зорі колишуть дитя.

В квіті у райській алої,
Втрачений де він тут, рай?
Не поміняю земної
Пустки на Місяців край...

ОЙ МІСЯЦЮ – МІСЯЧЕНЬКУ ...

Ой місяцю – місяченьку,
Не ховайсь за гаєм !
Не спи довго за горою,
Що й сонце ховає.

Кажуть вчені: ти не пахнеш
Садами – квітками...
А дівоче серце лине
До тебе з думками.

Ой, хто буде та кобому
Уночі світити ?
Як нестиме до милої
Серденько розбите...

Світи йому, веди його,
Місяченьку – друже !
Лиш веселе те кохання,
Що з тобою дружить.

БІЛИЙ ЦВІТ

З. і Л. Д.

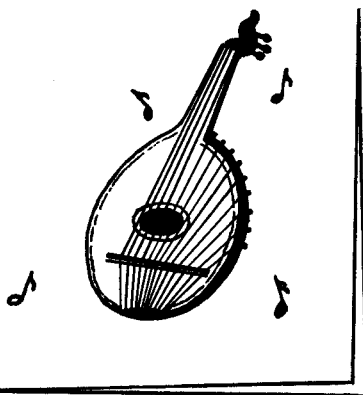
Опадає вишневий цвіт,
Білий цвіт носить вітер...
Так і квітє наших днів і літ
Вітер віє – розвіє.

Пройде садом смуглява ніч,
І думки пройдуть садом.
Я тягар мій здійму із пліч,
Поруч з місяцем сяду.

Мовлю місяцю : " Друже мій,
Вишня, глянь – одвітає !
Всміхнись молодості моїй,
Може вбачиш у гаю.

Мовить сяйвом місяць мені :
" Вишня шати надіне,
Та й намисто... А промені
Вплітай в коси надіям."

ЦИКЛ „САЦДАМИ ПІСЕНЬ“

Ц И К Л

СЛІДАМИ ПІСЕНЬ

НЕ ОДЦВІТАЙ...

Не одцвітай, магноліє моя!
Моя магноліє єдина.
Хоч знаю, где краса твоя
Вітри — дощі... І домовину.

Тай буде похорон без дзвонів,
Без дзвонів слів заупокійних.
Магноліє, хоч смерть на перегонах,
Не одцвітай, красо спокійна!

ОЙ, ВІЗЬМІТЬ МЕНЕ ...

З-понад хмар пливе та зима-краса,
Немов бистра молодість.
Бистра молодість : в саях п"ять Сусан
Та й на конях м'олодці.

Ой, візьміть – візьміть коні, понесіть !
Келих вип"ю юности ...
Юність дух запне, уклонюсь красі, –
Серце хай розжуриться !

ПОВІЙ, ВІТРЕ...

1

"Повій, вітре, з України,
Де покинув я..." Покинув,
Наче любую дівчину.
Повій, рідний, на чужину!

Війнув гострий з океану,
Не промовив мені слова,
Що люблю я... Не промовив, —
Ждать його не перестану.

З України повій, вітре,
І бадьорий, і ласкавий,
Шепочи про її славу, —
Як колись тополів віти...

2

"Дощику, дощику, припусти!
Та на наші капусти...
Дощику!"

Плинуть, плинуть ці слова...
Злива їх, мов пролива.
Так дівчатонька співали,
На дощі як пустували:

"Дощику, з горщика..."

Ой, давно, давно !
Ілля гримів голосно, –
Гуркіт... Блиски... Колісниця!
Не лякає блискавиця :
Діти – рибоньки щасливі.
Лийся, зливо! Смійся, зливо!
" Дощику – хлопчику..."

Ув Америці – дідусь я,
Від дощу біжу – сміюся.
Нитка срібна – згадка мила
Серце ніжно оповила...

" Дощику–дощику, перестань !
Та поїдем на баштан,
Богу помолитись, Христу поклонитись...
Дощику..."

МАТИ

1

Як вона затужила...
Як душа заридала !
Кров – у бризки із жил мов.
Кров із серця стікала.

Тиша вчула й здригнулась,
Вчуло небо – смутилось.
Клен і берест зітхнули.
В тьму зоря покотилась.

Мов такого не чули,
Мов не чули ніколи:
Стріла гірша від кулі,
Серце їй проколола.

Мамо, мамо ! Ти з неба...
І ти вічная, мамо !
Твої сплакані очі
Будуть сяять віками.

В БІЛІЙ ХАТІ...

Лесі

Вийшла ніч на вулицю,
Вітер кликав : вийди-бо!
До хатів ніч тулиться,
Мов злякалась привидів.

Сніг лютневий, рипнув він,
Хто там : Ніч здригнулася...
В білій хаті зкрикнули :
Смерть пройшла по вулиці.

Вітер аж розлютився,
Віав : окаянна ти !
Молодиця : людоньки !
Стала жаліть – плакати.

ЗАКУВАЛА...

*"Закувала зозуленька...
Не плач, не плач, дівчинонько..."*
Нар. пісня

Дивіться у душу, слова,
Хай пісня з давнин вплива !

Із серцем сумним пожурюся
Чужої й свої Марусі...

Свої, що долі не мала, –
Од вітру палкого зів"яла,

Од вітру палкого, мов квітка,
Палив він їй душу улітку.

ОЙ, ЯК МЕНІ...

*"Ой, як мені не кувати...
Ой, як мені не плакати..."*
Нар. пісня

Дивіться у серце, слова, –
Біліє моя голова...

Від горя – від думи біліє,
Бо серце забути не вміє.

І сонячні, й радісні мрії, –
Як пір"я, їх вітер розвіяв.

Розвіяв – пожовклеє листя,
А щастя у снах лише сниться.

ВОЛИ НЕ ПРИСТАЛИ...

*"Воли не пристали, з дороги не збився,
Того зажурився – без долі вродився..."*

Нар. пісня

Мов привиди ніччю, слова...
Що вдіяв я, привиди, вам?

Мені не дали ви спокою, –
Спокою лихою порою...

Торкнули ви приспану рану,
І рана все ние до ранку.

Зозуле–дівчино–козаче...
/І я з вами / Годі! Не плачмо!

*"Зелений дубочок на яр похилився, –
На яр похилився, та в яр не звалився..."*

Нар. пісня

Ж А Л Ь

Поетові N

Не догнати мені, не вловити,
Мов ту биструю птицю, –
Думку ту, що мене проминула:
Думка бо – таємниця...

Не почути мені, не почути
Слів твоїх, що горіли
У серцях, ув обох палахливих,
Ой, слова десь помліли.

Не обняти мені твого серця,
Таке гарне – в дитини,
Полонили те серце промінне
Буревій та зла днина.

2

Кого ти кличеш так широко й ніжно, –
Чи загубила опіку – друга,
Чи носиш – терпиш тяжку наругу?
Ой, клич той, пташко, у серце – ніж він!

Л А С К А

Вийшло сонце щасливе на-гулі
Та й червінців блакиті сипнуло.

Передвесняна сонцева ласка
Бере книгу про мрії з рук казки...

Пливе сонце, зиму обіймає, –
Залицяється ніжно у гаю.

Покотились з очей зими сльози,
Позбира їх потік на дорозі.

2

Смійтеся, сонцем ціловані,
Проліски-крокіси-рясте!
Я захищу вас од вітру – напасти
Та й поздоровлю з обновами.

У фіялкових ви сукнях та білих,
Стали, мов дружки, у коло веселе.
Наче тут – Київ... Прокинулись села,
В березні вітру всміхнулися вільно.

ПОДАЙ МЕНІ РУКУ...

Подай мені руку, кохана,
Зігрій в своїй ніжно мою!
Всміхнімося шум – океану,
Воскресне хай молодість – юнь...

Пливуть опромінені люди,
На березі сміх, мов дзвінок.
У мрій ми у гостях побудем,
Сплетем із проміння вінок.

Подай мені руку, голубко,
Та й кинем у воду жур дум...
Твій шепіт шовковий: "Мій любий..."
Засвітить зорю молоду.

ЗА ВІКНОМ ...

За вікном моїм айстри пов"яли,
А троянда в кімнаті схилилась...
Айстрам дні усміхалися мало,
Як вітри лютували що-сили.

За вікном моїм пташка конала,
По грозі – градобої. Ракетах...
З ложа ... немочі їй я шептала:
Ти гніздечко ліпила десь... Де ти..?

За вікном моїм зірка упала,
Кажуть, зорі такі є, падучі...
Я очима за нею в тьму – далі!
Чи не впала за садом у кручу?

За вікном моїм ніччю він... Тінню
Ніжно кличе. Шепоче – полошить:
Прилетів я повітрям, не кіньми,
Ось нарвав тобі, люба, волошок...

ВІТИ БУЗКОВІ

Віти бузкові мене обіймають,
Щастя у гаю, хоч шум і тривожний.
Наче той шум на слова ділить можна,
Наче слова ті у серці ховаю.

Квіти кохані, звідки ви, квіти?
Як зацвіли тут, наче у храмі...
Рідні, колись ви тулились до рами
Вікон у сад наш. Кохались ми з літом.

Мов з України ви, гості бажані,
Хай поцілую вас, квіти кохані!

Пропонуючи нашим читачам поетичного слова свою нову збірку лірики "КРИЛА НАД МОРЕМ", автор, за порадою приятелів, додає оцю сторінку з деяким ваганням у серці. Дає він собі звіт, що стежка завершення досконалости музичного слова не пройдена ним до кінця, — що десь той кінець на верхів"ях осоненого узгір"я чекає всіх митців слова, пензля чи музики. Може й не досягне оте узгір"я для нас смертних. Але добре слово друзів, хоч і з порадами переплетене, воно підіймає дух кожного автора, окрилює творчість письменника взагалі. Ті теплі слова, мої дорогі колеги по перу, — вони й Ваші... А те, що Ваше — воно і моє... Бо ж ми рідні, маємо єдине чутливе серце, надто чутливе, і часами розп"яте за ідеал і красу слова.

"Поезії Ваші мені сподобались. Вони написані хорощим, добрим серцем, якому я вірю і співчуюю йому, в його невимовній тузі... Бажаю Вам щастя там, далеко за синіми валами океану. Хай буде цей лист теплим променем, що упаде на Ваше серце...

В. Сосюра. Київ.

"У цій сіренькій книжечці виявляється огненно гаряче серце і ніжно чутлива душа! Читаю її й п"янію від тієї ніжної тули, що нею переповнена книжка... / Про "Ліру Емігранта", 1937р/ Проф. д-р І. Огієнко. Згодом, він же, як Митрополит Іларіон: "У "Вірі й Культурі" я подав у ч. 5/65 про "Чашу Зплоту"— Багато теплоти й спокою, що з серця пливе... Коротенько, але глибоко сказано. Сопієнті Сат!

Проф. д-р Ватсон Керкманел, в англ. мові: "Дякую Вам за "Нашу Культуру" Д-ра І. Огієнка... Я дуже задоволений, що мій ентузіазм відносно Ваших поезій такий, як і його, а може він оцінив їх іще більше"... В українській поезії Ви подібні до Х. Розетті в англ. поезії". Пізніше, цей же поет канадський і друг

України, писав: "Чаша Золота" мені дуже сподобалася... Я переклав один вірш на англійську мову."

Поет Микола Щербак — "Чаша Золота" — повна сердечної лірики... В поета поєднується емоційне й раціональне, або простіше кажучи, серце й розум, — тоді вірші ллються прозорі й свіжі, а душевне горіння авторове передається й читачеві"... /Свобода/

"Рано вислав Вам листи В.С., а оце отримавши Вашу книжку /Чашу Золоту/ складаю Вам глибоку подяку за увагу. Не сумніваюсь, що читатиму її уважно... /По двох сердечних сторінках поет додав/ — Маємо обов'язок збагачувати мемуарну, фактологічну літературу. Сам почуваю себе в цьому відношенні дуже винним. Тому — подумайте про це..." — Євген Маланюк.

"У ділянці віршованої поезії в останніх чаках варто згадати збірку Івана Кмети — Ічнянського, видану у Філадельфії і Вінніпегу... Він дав у збірці "Чаша Золота" українському народові кільканадцять віршів непересічної вартості і справжньої, непофальшованої поетичності". — Олесь Бабій в "У.Ж."

"З приємністю читаю Вашу сердечну лірику, по два-три вірші в день, бо це ж не проза... Поезія потребує вдумливого читання, й так би мовити "переварювання" в душі... — Анатоль Галан.

"Поезію люблю... Насолоджувалася Вашою..." Л. Коваленко.

"Ваша збірка — це гарний вклад у нашу літературу..." Осип Зінкевич.

"У Вашій творчості мені до вподоби те, чого бракує багатьом авторам, навіть на еміграції, — це глибока і щира ліричність, м'ялзвучність, естетичне відображення дійсності.

Н. Щербина

Проф. Григорію Ковтюку, Остапу Тарнавському, Ів. Коровицькому, Василю Барці, В. Гайдарівському, та До-рам Мандриці, Яр Славутичу, В. Міяковському, М. Марунчакові, Б. Романенчуку та іншим автор також висловлює подяку за товариське слово, що міцнило творчі крила, а пані Ларисі Дончук — за старанне складання тексту для "офсету".

З М І С Т

1. Щастя	6
2. Поклон	7
3. Пам"яті В. Сосюри	8
4. На Байковім	9
5. Сон	10
6. Жива тінь	11
7. Другові	12
8. Гостя бажана	13
9. "Закохані"	14
10. Ранок	15
11. Листи недоручені	16
12. Та пісня	19
13. Зернятка	20
14. Пролог	24
15. Побачення	26
16. Ночі місячні	27
17. Володимирська	28
18. Подарунок	29
19. Київ	30
20. Три тополі	31
21. Шепіт	32
22. Очі	33
23. Земля рідна Володимирська	34
24. Гудуть мотори	36
25. Як Нарцис зацвів	39
26. Зустріч	40
27. Роздуми Різдвяні	42
28. Різдвяні мотиви	43
29. Із циклу Різдвяного	45
30. Кличі Різдвяні	46
31. Різдвяне – Новорічне	47
32. Новорічне	48
33. Страсті	50

34.	Великдень	51
35.	Мироносиці	52
36.	Великодні видиво	53
37.	Ой, ті передзвони	54
38.	Страсті і промені	55
39.	Сльози — горошинки	56
40.	Тріолети запізнені	57
41.	Канада	61
42.	Роздуми віденські	62
43.	Вашінгтон	64
44.	Уривок з листа	65
45.	Хвилі невтомні	66
46.	Гуси над містом	67
47.	Океан	68
48.	Ніагара	70
49.	Марія моя	71
50.	Слово	75
51.	Америко	75
52.	Замок заворожений	76
53.	Етюди	77
54.	Пожежа	79
55.	Сповідь	80
56.	Тиша	81
57.	Втрата	81
58.	Княгиня	82
59.	Видиво	83
60.	Дзвони	84
61.	Злива	85
62.	Гість	86
63.	Вишня	86
64.	Спів, муки	87
65.	Ой, не світи, місяченьку !	88
66.	Вечір	90
67.	О, місяцю — місяченьку	91
68.	Білий цвіт	92
69.	Не одцвітай	95

70. <i>Ой, візьміть мене</i>	96
71. <i>Повій, вітре</i>	97
72. <i>Мати</i>	99
73. <i>В білій хаті</i>	100
74. <i>Закувала</i>	101
75. <i>Ой, як мені</i>	101
76. <i>Воли не пристали</i>	102
77. <i>Жаль</i>	103
78. <i>Ласка</i>	104
79. <i>Подай мені руку</i>	105
80. <i>За вікном</i>	106
81. <i>Віти бузкові</i>	107
82. <i>Уривки</i>	108

Ще трохи відгуків читачів:

"Прочитала книгу Ваших віршів, наскільки Ви близькі духово моему чоловікові! Залила сльозами милу книгу поезії... Читаю щодня як граматику". М.С. — "Чаша Золота" лірична поезія мене дуже зворушила... Дякую за увагу і теплий спогад про Вол.Чехівського, мого чоловіка... О.Ч. "Щира лірика та настроєвість Ваших поезій справляє насолоду при читанні та є вкладом в сучасну українську поезію". Ю.К. — "Такий а не інший вибір я зробив тому, що дана поезія є нова тематично і є рідкістю в наших творах..." Ред. Л.Л. — "Я безмірно радий, що Ваша книжка виходить, і я в виданні її прийняв деякий уділ працею мою..." Ред. М.П.

*****

Printed by L. Donczuk

